

הקואליציה למאבק בתאונות בניין

"קו לעובד"; "ארגון העובדים – מען"; "רופאים לזכויות אדם"; "האגודה לזכויות האזרח בישראל"; "הקליניקות המשפטיות – אוניברסיטת חיפה"; "המכון לאחריות תאגידית"; "סוהיל דיאב; חסן שולי; הדס תגרי

13 דצמבר 2015

מוגש ליו"ר וחברי בוועדת העבודה והרווחה לקראת ישיבה ביום 15.12.2015:

נייר עמדה - תאונות עבודה בענף הבניין

כתבה: עו"ד גדיר ניקולא, 'קו לעובד'

אנו הארגונים והפעילים שהתאגדנו לאחרונה במסגרת 'הקואליציה למאבק בתאונות בניין' מבקשים להתריע בפני הוועדה שרמת הבטיחות הירודה של עובדי הבניין בישראל משקפת מחדלים חמורים ומתמשכים מצד המדינה, אשר תוצאתם תאונות קטלניות וקשות בשיעור העולה פי כמה על זה המקובל במדינות מערביות. נדרשת פעולה נחרצת, מיידית ובלתי מתפשרת מצד כל זרועות המדינה כדי להביא מחדל זה לסיומו ולהעלות באופן מידי את רמת בטיחותם בעבודה של עובדי הבניין. **לסיכום רשימת ההמלצות ראו עמוד 6.**

רקע:

ענף הבנייה הוא הענף התעסוקתי המסוכן ביותר במדינת ישראל. הוא גובה מדי שנה עשרות הרוגים (בין 30 ל-35) ואלפי פצועים. כמחצית מתאונות העבודה הקטלניות במשק מתרחשות בענף הבנייה: משנת 2000 עד 2014 נהרגו 445 עובדים בניין, שמהווים כ-53% מכלל העובדים שנהרגו בתאונות עבודה¹. מתחילת שנת 2015 ועד לכתובת שורות אלו, נהרגו 23 עובדי בניין². על חומרת המצב תעיד העובדה, **כי הממוצע החמש שנתי של ההרוגים בענף הבנייה נמצא במגמת עלייה מאז שנת 2010**³.

מצב זה אינו מחויב המציאות: לשם השוואה, מספר ההרוגים בתאונות בניין בישראל, ביחס למועסקים בענף, עמד בשנת 2014 על שיעור הגבוה בכ- 750% לעומת בריטניה. כך, בעוד שבישראל מספר ההרוגים בתאונות בניין עמד ב-2014 על 11.53 לכל 100,000 עובדים בבניין, בבריטניה עמד הנתון השוואתי על 1.6⁴.

לצד ההרוגים, גם מספר הפצועים תאונות העבודה בענף זה הוא מהגבוהים במשק; בשנת 2014 היה מספר הנפגעים (המדווחים) למוסד לביטוח לאומי) בתאונות עבודה בענף הבניין 7,061 עובדים, המהווים 10.7% מכלל מקבלי דמי הפגיעה מהמוסד לביטוח לאומי⁵. מספר זה אינו משקף כאמור את מספר התאונות אלא רק את מספרם של העובדים שנפצעו והצליחו למצות את זכויותיהם מול הביטוח הלאומי⁶.

מקרב האזרחים במדינה הנהרגים בתאונות עבודה בענף הבניין, הרוב המכריע הם אזרחים ערבים (המהווים כ- 50% מכלל המועסקים הישראלים בענף), וזאת על פי הערכת גורמים בשטח, שכן לא מתפרסמים נתונים בעניין זה. לצד האזרחים, שיעור ניכר של הנפגעים אינם אזרחים, וביניהם עובדים פלסטינים תושבי השטחים ומהגרי העבודה. חלקם של עובדים הפלסטינים ומהגרי העבודה מתוך קורבנות תאונות העבודה בענף, עולה על חלקם מתוך כלל המועסקים בענף הבנייה, ועמד בשנת 2014, על כ-45% מעובדי הבניין שנהרגו בתאונות עבודה⁷.

אל מול מציאות עגומה זו, עומדות רשויות השלטון בחוסר מעש כמעט. אין דבר הממחיש זאת טוב יותר מהעובדה, **כי השקעות המדינה ובכלל זה התקציב המוקצה למניעת תאונות עבודה, הן פחות מאחוז אחד מההוצאות הנגרמות למשק בגין תאונות עבודה**⁸.

הקואליציה למאבק בתאונות בניין

"קו לעובד"; "ארגון העובדים – מען"; "רופאים לזכויות אדם"; "האגודה לזכויות האזרח בישראל"; "הקליניקות המשפטיות – אוניברסיטת חיפה"; "המכון לאחריות תאגידית"; סוהיל דיאב; חסן שולי; הדס תגרי

לצד זאת, חברות הבנייה בישראל ובכללן החברות המובילות, הפועלות גם כיוזמות בפרוייקטים פרטיים וכקבלני ביצוע בפרוייקטים בתקצוב ממשלתי בהיקפים גדולים, אינן נמדדות על אחריות תאגידית בתחום הבטיחות ומניעת תאונות. אין במכרזים של רשות מינהל מקרקעי ישראל או של רשויות שלטוניות אחרות כל התניה בנושא הבטיחות ומחויבות היזם/חברה הקבלנית לדאוג לנושא הבטיחות מעבר לחובה הכללית. העסקת קבלני משנה רבים באתרי הבניין יוצרת מציאות כאוטית ומקשה מאד את הפיקוח על ביצוע הוראות הבטיחות.

כל נושא הכשרת עובדי בניין לוקה בחסר. מכוני הכשרה לעובדים ולמנהלי עבודה רבים נסגרו ואין כל תכנון ארוך טווח לנושא כוח אדם. בתחום מנופי הצריח ישנה הזנחה פושעת שעה שרוב המנופים שמוקמים באתרי הבנייה הם מדגם ישן ואחזקתם לקויה. משרד השיכון והאוצר נכשלים כשלוך חרוץ ביצירת מסלול לקידום טכנולוגי בענף הבניה. כתוצאה ישנו בעצם סוג של עידוד להמשך העבודה בשיטות בניה ישנות שמסכנות את העובדים באתרים ואת הציבור הרחב.

רמת הפיקוח המורגשת בשטח הינה אפסית. למעט במקרים של תאונות קטלניות וקשות – אין כלל נוכחות באתרי הבנייה של מפקחי משרד הכלכלה שאמורים להבטיח את תנאי הבטיחות באתרים. עובדי בניין העובדים שנים – וגם בעלי תפקידים בכירים יותר – מספרים שמעולם לא נתקלו במפקח של משרד הכלכלה באתרים בהם עבדו. אחרים מתארים תלונות שהוגשו בגין אתרים מסוכנים ונהלי בטיחות לקויים אשר נותרו ללא מענה. לפועל מן השטח אין כתובת ברורה אליה יכול לפנות בתלונה במקרה של הפרת נהלי בטיחות המסכנים את חייו.

להלן סקירה לבעיות ולליקויים המאפיינים את הגופים הרלווטיים לנושא הנדון בנייר עמדה זה, בהתמודדותם עם בעיית הבטיחות בענף הבנייה.

פיקוח ואכיפה פלילית שלא במקרי מוות

מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית במשרד הכלכלה, הוא הרשות המרכזית האחראית על אכיפת כללי הבטיחות והבריאות התעסוקתית. המינהל פועל כרגולטור, יוזם ומגבש חקיקה ומדיניות, אוכף ומפקח בתחומי הבטיחות והבריאות בעבודה. שתי זרועות מרכזיות למינהל לאכיפת כללי הבטיחות במקומות העבודה:

מערך הפיקוח שמופעל על-ידי מפקחי עבודה שתפקידם לערוך ביקורי פיקוח במקומות העבודה ובסמכותם להוציא צווי בטיחות (הפסקת עבודה) וצווי שיפור (הפעלת אמצעים לשיפור בטיחות) למקומות עבודה בהם נמצאו ליקויים והפרות לכללי הבטיחות.

מערך החקירות: שמופעל על-ידי חוקרים של המינהל, שתפקידם לבצע חקירות של הפרת כללי הבטיחות בעבודה, צווי שהוצאו על ידי מחלקת הפיקוח, והוראות חוק העוסקות בבטיחות, אשר יביאו להגשת כתבי אישום פליליים בעניין זה על ידי מחלקת התביעות של משרד הכלכלה. לצד זאת, הם אמורים לסייע למשטרה בחקירות של תאונות קטלניות וקשות, אשר האחריות לביצוען מוטלת על המשטרה והאחריות להגשת כתבי אישום בגינן מוטלת על פרקליטות המדינה.

הקואליציה למאבק בתאונות בניין

"קו לעובד"; "ארגון העובדים – מען"; "רופאים לזכויות אדם"; "האגודה לזכויות האזרח בישראל"; "הקליניקות המשפטיות – אוניברסיטת חיפה"; "המכון לאחריות תאגידית"; "סוהיל דיאב"; חסן שולי; הדס תגרי

שתי זרועות חשובות אלו מתפקדות מזה שנים בתת-תקצוב ובמחסור משווע בכוח-אדם. מידי שנה נשמעת ביקורת בעניין, גם בפני ועדה נכבדה זו, אולם דבר אינו נעשה. כ-70 מפקחים מופקדים על קיום כללי הבטיחות והגהות בכל מקומות העבודה והתקנים¹⁰. מתוכם 17 מפקחים בלבד האחראים על כ-13,000 אתרי בניה המדווחים. יוצא איפוא, כי כל מפקח אחראי בו זמנית על כ-750 אתרי בניה בממוצע. מספר התקנים הנוכחי גדול יותר, אולם קיים תת-איוש כרוני של התקנים, נוכח תנאי ההעסקה הירודים אל-מול דרישות התפקיד והקושי המיוחד שמאפיין את התחום, וזאת ככל הנראה גם בהשוואה לתפקידים מקבילים בשירות המדינה¹¹.

יתר על כן, למחלקת הפיקוח לא מוקצים האמצעים החיוניים לעבודת הפיקוח, ובראשם הקצאת רכב לכל מפקח. לפי בירורים שערכנו, לרשות כלל המפקחים בכל מחוזות הפיקוח קיימים 5 כלי רכב בלבד המשמשים את כל המפקחים של מינהל הבטיחות. מפקח שעיקר תפקידו להסתובב בין אתרי הבנייה, תוך שהוא נדרש לעשות כן בדחיפות במקרים של תאונות וגם במקרים של תלונות על הפרות מסוכנות של נהלי בטיחות, אינו יכול לבצע את תפקידו בהיעדר אמצעי תחבורה זמין שמאפשר הגעה אל אתרי הבנייה.

יחידת החקירות במינהל הבטיחות כוללת כיום, לפי מידע שבידינו, 4 חוקרים בלבד (למעט מנהל היחידה), מהם 3 מתלמידים, המופקדים על חקירת כל תאונות העבודה והפרות החוק וכללי הבטיחות המתרחשות במשק (לא רק בתחום הבניין). מספרם המועט של החוקרים משליך ישירות על מיעוט החקירות וכתבי האישום המוגשים בענף הבנייה בגין רשלנות שלא הסתיימה בפגיעה בחיי אדם, ועל ההרתעה האפסית.

גם כאן, קיימים תקנים אשר אינם מאוישים. עולה כי בעייה זו נמשכת מזה שנים, נוכח תנאי העסקה ירודים ותנאי עבודה קשים¹².

קשה להבין את רמת התקצוב, התגמול והקצאת המשאבים למערך הפיקוח, אשר מבטאים זלזול עמוק בראש ובראשונה בבטיחות עובדי הבניין בישראל, וגם בעובדים המופקדים על בטחונם. התוצאה המיידית מכל אלה היא רמת טיפול ירודה ביותר בתלונות על בטיחות לקויה ובמפגעי בטיחות שאין מתלוננים בגינם, והרתעה אפסית בגין הפרת כללי בטיחות.

חקירות והליכים פליליים בגין גרימת מוות

שיעור מזערי ממקרי המוות בתאונות בניין מגיע לכלל הרשעה בגין גרימת מוות ברשלנות, ואלו שמגיעים לכלל הרשעה מסתיימים בענישה פעוטה ומגוחכת, לאור הסכמי טיעון שעורכת הפרקליטות. מצב זה מייצר הרתעה אפסית כלפי גורמים אחראים בשטח. יתר על כן, הלכה למעשה הוא מבטא זילות ממשית בכבוד המתים. מצב דברים זה חייב להשתנות מן הקצה אל הקצה.

הנתונים הידועים לנו בעניין מעטים. ב-2.4.2014, בידיעה "מוסר עבודה" שפירסם גיא ליברמן בעיתון "ידיעות אחרונות" פורסמו נתונים בעניין מתוך דו"ח של עו"ד הדס פורר גפני, מפרקליטות מחוז תל-אביב, שהוגש לבקשת יו"ר הוועדה לפניות הציבור של הכנסת דאז, ח"כ עדי קול. מאז לא פורסמו נתונים בעניין. הדו"ח בדק תאונות עבודה מהשנים 2006-2011, במהלך שנים אלו היו 168 מקרים של מוות במקום העבודה, אך למרות החובה המוטלת על המשטרה לבדוק כל אותם מקרים, הפרקליטות איתרה 60 חקירות משטרתיות בלבד! ניתוח הממצאים מלמד ש-10 תיקי חקירה לא נמצאו ולא ברור מה עלה בגורלם, ואילו 31 חקירות נגזו בעילת חוסר

הקואליציה למאבק בתאונות בניין

"קו לעובד"; "ארגון העובדים – מען"; "רופאים לזכויות אדם"; "האגודה לזכויות האזרח בישראל"; "הקליניקות המשפטיות – אוניברסיטת חיפה"; "המכון לאחריות תאגידית"; "סוהיל דיאב"; "חסן שולי"; "הדס תגרי"

ראיות. 13 חקירות הובילו לכתבי אישום, שחלקם נגמרו בהסדר טיעון ובעונש מקל, ו-6 חקירות היו במצב של "המשך חקירה".

הסיבות למיעוט ההליכים הפליליים צריכות להתברר לעומקן. הפרקליטות טענה בהזדמנויות שונות כי הסיבה לכך היא רשלנות בניהול החקירות על ידי משטרת ישראל, הגורם האחראי על ניהול חקירות של מקרי מוות בתאונות עבודה. לרבות אי-סגירת אתרי עבודה מיידית עם קרות תאונה, דבר המוביל לאיבוד ראיות, והעדר חוקרי משטרה עם כישורים וידע מתאימים לחקירת תאונות עבודה¹³. אכן יש מקום לבדוק את דיות כוח האדם שמקצה המשטרה לחקירות אלה, ולממשק בינו לבין חוקרי משרד הכלכלה. בה בעת, מאחר ועיקר ההסברים לבעיה סופקו עד כה מטעם הפרקליטות, יש לבחון גם את מאמצי הפרקליטות עצמה.

העדר דיווח למשרד הכלכלה על תאונות

הלכה למעשה, תאונות בניין, כשאר תאונות העבודה, אינן מדווחות למשרד הכלכלה במרבית המקרים. עקב כך ליקויי בטיחות אינם מטופלים וזכויותיהם של העובדים הנפגעים אינן נשמרות. במקרים של תאונות קטלניות מעודכן משרד הכלכלה על ידי המשטרה, אך לא במקרים אחרים. למרות החובה המפורשת המוטלת על מעסיקים לדווח תוך 3 ימים מיום היעדרות העובד או מיידית במקרה של מות העובד. במציאות גם במקרים של תאונות קטלניות הדיווח המיידית מגיע למינהל בעיקר מהמשטרה. פקודת תאונות ומחלות משלח-יד (הודעה), 1945, המסדירה עניין זה, אף אינה מטילה חובת דיווח מיידית במקרים של תאונות קשות שלא גרמו למותו המיידית של העובד. דבר המונע למעשה מחקירה מיידית על-ידי חוקרי המינהל תוך ביקור באתר העבודה כשהראיות והעובדים שנכחו ברגע קרות התאונה עדין שם.

תמונה במיוחד שהחוק להגברת האכיפה של דיני עבודה, התשע"ב - 2011, אינו עוסק כלל בתאונות עבודה, ולכן אין אפילו תחילתו של ניסיון של החלת מנגנוני אכיפה חדשים – כגון עיצומים כספיים – על הפרת חובות מעסיקים בתחום הבטיחות והגיהות. בעוד שאי מתן הודעה לעובד על תנאי העסקתו כנדרש בחוק מהווה עילה להטלת עיצומים כספיים על המעסיק, אי דיווח על תאונות אינו גורר התייחסות דומה על ידי רשויות האכיפה. וכך, חובת היידוע נותרת בגדר המלצה בלבד.

היעדר מידע ונתונים לציבור

כיום לא מפורסמים שמות הנפגעים, שמות האתרים, הקבלנים המבצעים, האחראים והיזמים, ונסיבות התאונה. זאת ככל הנראה מתוך תפיסה מוטעית של מגבלות הנובעות מהתנהלות חקירה. מדובר במידע בעל חשיבות ציבורית אדירה. בראש ובראשונה, ביצירת מודעות ציבורית לחומרת הבעיה, גורמיה והדרכים למניעתה, העלאת מודעות לחשיבות של שמירה על כללי בטיחות, לקיומם של גורמי פיקוח שניתן לפנות אליהם. כמו כן, כדי שהציבור, בין השאר באמצעות ארגונים לא ממשלתיים, יוכל לפעול ולסייע לנפגעים, להתריע על בעיות.

רישום ציבורי של תאונות ומקרי רשלנות באחריות קבלנים

רשם הקבלנים במשרד הבינוי והשיכון, אחראי על ניהול פנקס הקבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, ובין היתר מתן ופסילת רשיונות לקבלנים. מדבריו של רשם הקבלנים בפני ועדת העבודה והרווחה בישיבתה מיום 6.7.2015,

הקואליציה למאבק בתאונות בניין

"קו לעובד"; "ארגון העובדים – מען"; "רופאים לזכויות אדם"; "האגודה לזכויות האזרח בישראל"; "הקליניקות המשפטיות – אוניברסיטת חיפה"; "המכון לאחריות תאגידית"; "סוהיל דיאב"; חסן שולי; הדס תגרי

למדים כי פסקי דין חלוטים (המעט שישי) לא מועברים לרשם הקבלנים וכי הוא הוציא פניה בענין ליועץ המשפטי לממשלה ודרש קיום חובה זו. יוצא איפה, כי לא מתבצע רישום בענין אצל רשם הקבלנים.

במצב מתוקן, ולאור מרכזיותו של גוף זה בענף הבניה וסמכויותיו הכבדות אל מול ציבור הקבלנים, הדבר הטבעי והמתבקש יהיה, כי רשם הקבלנים ייקח חלק פעיל במלחמה בתאונות העבודה בענף הבניה, אולם אין המצב כך. וזאת הן לאור החקיקה המסדירה את סמכויותיו של רשם הקבלנים, אשר אינה מפנה דגש מיוחד על הגנתם ובטיחות של עובדי הבניין, והן לאור המעט שנעשה מצד גופי האכיפה בתחום, כך שכמעט ואין הרשעות של קבלנים בעבירות לפי פקודת הבטיחות בעבודה המסמיכות את הרשם לפסול רישיונות. **מכאן יוצא, כי עד כה לא נפסל רשיון ולו של קבלן אחד בשל הפרת כללי הבטיחות במקום העבודה!**

רשם הקבלנים, מר אמנון כהן, עושה כיום ביוזמתו ממשק עם משרד הכלכלה, כפי שמסר בפני הוועדה בישיבתה מיום 6.7.2015, כך שצווי הבטיחות שמוציאים המפקחים של מינהל הבטיחות מועברים לרשם הקבלנים. פעולה חשובה זו, אין בה די, ותרומתה מוגבלת מאוד בצמצום תאונות העבודה והפרות כללי הבטיחות בענף הבניה. די בכך שלא ננקטת כל סנקציה נגד קבלנים מפירים כללי בטיחות ככלל, ובמקרים של צווי בטיחות חוזרים ונשנים בפרט, כדי להצביע על היעדרה של האפקטיביות הנדרשת מרשם הקבלנים.

גם כאן יש לציין את חוסר הסימטריה בין החובה לפרסם עיצומים כספיים על פי החוק להגברת האכיפה לדיני עבודה, לבין אי-חשיפת בעיות לעיני הציבור בתחום הבטיחות והגיהות.

הסברה והעלאת מודעות

המוסד לבטיחות ולגיהות, שהינו תאגיד ציבורי ללא כוונות רווח, מופקד על ההסברה, העלאת המודעות, ההדרכה והמחקר בתחום הבטיחות והגיהות בתעסוקה. בין היתר, המוסד לבטיחות מדריך מנהלי עבודה ועובדים במקומות העבודה, ומחלק להם חומר מקצועי בשפות שונות. אולם, מספר המדריכים קטן מאוד יחסית למספר אתרי הבנייה ולפיכך יש מחסור גדול במדריכי בטיחות בענף הבנייה. לפי מידע שנמסר בפני הוועדה המיוחדת לפניית הציבור בכנסת, **7% בלבד מתקציב המוסד מוקדש לענף הבנייה על אף מרכזיות של הענף בתאונות העבודה**¹⁴!

הקואליציה למאבק בתאונות בניין

"קו לעובד"; "ארגון העובדים – מען"; "רופאים לזכויות אדם"; "האגודה לזכויות האזרח בישראל"; "הקליניקות המשפטיות – אוניברסיטת חיפה"; "המכון לאחריות תאגידית"; "סוהיל דיאב"; חסן שולי; הדס תגרי

המלצות:

1. **הגברת האכיפה – יש להגדיל באופן משמעותי ומיידי את מספר הפקחים והחוקרים במינהל הבטיחות** המופקדים על תאונות העבודה בענף הבניה. בנוסף, על משרד הכלכלה לקבוע קריטריונים ברורים ושקופים לקביעת מספר התקנים הנדרשים למפקחים וחוקרים לשם אכיפת הבטיחות בעבודה. כמו כן על המשרד לקבוע תנאי העסקתם של מפקחים וחוקרים המאפשרים את איושם, ובכלל **הקצאה מיידי של רכבים כמספרם של המפקחים.**
2. **משטרת ישראל –** תכשיר חוקרים בתאונות העבודה, תפעיל נוהל המחייב סגירת אתרי העבודה מיידי עם קרות תאונות קטלניות או תאונות המעורבות בהם פגיעות גופניות של עובדים.
3. **המשטרה ופרקליטות המדינה –** יש לדרוש מהמשטרה ומהפרקליטות להגיש לוועדה נכבדה זו דו"ח המפרט נתונים עדכניים ומציג את הסיבות לנתוני העמדה לדין, הרשעה וענישה נמוכים, על מנת שניתן יהיה להפיק את הלקחים הנדרשים ולהביא לשינויו של מצב זה. יש לדרוש מגופי אכיפת החוק הובלת קו נחרץ בניהול התיקים בתחום זה ובדרישת ענישה מחמירה ומרתיעה.
4. **דיווח מלא על תאונות –** לתקן את פקודת תאונות ומחלות משלח-יד (הודעה), 1945 ולהטיל חובת דיווח מיידי על מעסיקים למינהל האכיפה בכל תאונה הגורמת לעובד היזקקות לטיפול רפואי מיידי. חובת דיווח למינהל הבטיחות תוטל גם על בתי החולים ומד"א, וכן על הביטוח לאומי עם ההכרה בתביעות עובדים לדמי פגיעה.
5. **הרחבת סמכויות הפיקוח שבדין –** ובכלל זה לבחון את השימוש במנגנונים של החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, כדי לאכוף חובות שנועדו להבטיח את בטיחות העובדים, כגון חובת דיווח על התאונות שהפרתה תגרור סנקציה כספית.
6. **תיעוד ופרסום נסיבות מותם של עובדי בניין –** המינהל יפרסם את שמות ונסיבות מותם של עובדי הבניין ויעקוב אחראי תוצאות החקירה במשטרה ובפרקליטות המדינה עד להכרעה בכתבי האישום המוגשים.
7. **הרחבת סמכויות רשם הקבלנים –** תיקון תקנה 2 לתקנות רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות (ערעור מהימנות והתנהגות בניגוד למקובל), תשמ"ט – 1988, כך שתורחב סמכויות הרשם לפסילת רישיון קבלן במקרים של הפרת כללי הבטיחות בעבודה, בפרט בהפרות קשות או חוזרות, ובמקרים של הטלת קנסות מנהליים על-ידי מינהל הבטיחות. הקפדה על מילוי חובת הדיווח הקיימת היום. כמו כן, לקבוע בחוק חובות דיווח לרשם על כל מקרה של תאונה או צו בטיחות שיוצא נגד קבלן, וכי מידע זה יירשם ויהיה פתוח לעיון הציבור (לא רק הרשעות).
8. **מעורבות ממשלתית בקידום טכנולוגי מוטה עבודה בטוחה בענף הבניין –** יש להקצות תקציבים להכשרת עובדי בניין, להוסיף סעיפים שמגבירים את הפיקוח על הבטיחות במכרזים ממשלתיים והטמעת סטנדרטים אירופאים בענף הבניין.
9. **המוסד לבטיחות ולגיהות –** יגדיל באופן משמעותי את התקציב המופנה להסברה וההכשרה של עובדים ומנהלי העבודה בענף הבניה בתחום הבטיחות בעבודה.

הקואליציה למאבק בתאונות בניין

"קו לעובד"; "ארגון העובדים – מען"; "רופאים לזכויות אדם"; "האגודה לזכויות האזרח בישראל"; "הקליניקות המשפטיות – אוניברסיטת חיפה"; "המכון לאחריות תאגידית"; "סוהיל דיאב"; חסן שולי; הדס תגרי

ליצירת קשר עם הקואליציה למאבק בתאונות בניין

עו"ד גדיר ניקולא, קו לעובד, 050-8615142, gadeer@kavlaoved.org.il

הדס תגרי, יוזמת הקואליציה, 052-4573313, hadastag@zahav.net.il

הקואליציה למאבק בתאונות בניין www.facebook.com/groups/1055757771123923

---

¹ המוסד לביטוח לאומי ומינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית, דו"ח תאונות עבודה בישראל – תמונת מצב 2010-2014, עמ' 14

² לפי תיעוד של הארגונים בקואליציה

³ שם. עמ' 13.

⁴ הע"ש 1 עמ' 15

⁵ המוסד לביטוח לאומי, סקירה שנתית 2014, עמ' 204

⁶ אין נתונים מלאים לגבי פציעות, כי חובת דיווח למשרד הכלכלה לא נאכפת כפי שהוסבר בנייר עמדה זה.

⁷ פער גם נמצא בשיעור הפגיעות הקטלניות בקרב עובדי הבנין הפלסטינים ומהגרי העבודה העולה על שיעור הפגיעות הקטלניות בקרב עובדי הבנין הישראליים (14.4 ו-9.55, בהתאמה, לכל 100,000 מועסקים בבנין. ראו: ה"ש 1. עמ' 16-17.

⁸ דוח ועדת אדם - הועדה הציבורית לקידום הבטיחות בעבודה והבריאות התעסוקתית במדינת ישראל, עמ' 28

⁹ מר אסף אדיב מנכ"ל ארגון מען, ומר חסן שולי, הנדסאי בניין ומומחה בטיחות.

¹⁰ דוח משרד הכלכלה לפי חוק חופש המידע, לשנת 2014, עמ' 59

¹¹ פרוטוקול ישיבת הוועדה המיוחדת לפניית הציבור, בתאריך 6.1.2014. וממידע שהתפרסם בתאריך 5.12.2015 בתוכנית "המגזין עם אושרת קוטלר - ערוץ 10":

https://www.facebook.com/hamagazin/videos/982555578458050/?hc_location=ufi

¹² שם.

¹³ דבריה של עו"ד הדס פורר גפני, בפני הוועדה המיוחדת לפניית הציבור של הכנסת, בישיבתה בתאריך 6.1.2014

¹⁴ דבריו של שלמה איציקובסרי, מנהל אגף הנדסת בטיחות במוסד לבטיחות וגהות, בפני הוועדה המיוחדת לפניית הציבור של הכנסת, בישיבתה בתאריך 24.12.2013